

NADĚJE PRO VŠECHNY

Odkaz Velikonoc

- Velikonoce aneb dny naděje
- Kde se nacházíš?
- Ježíšova cesta
- Po pátku přišlo nedělní ráno
- Vlák naděje

1 | 2009

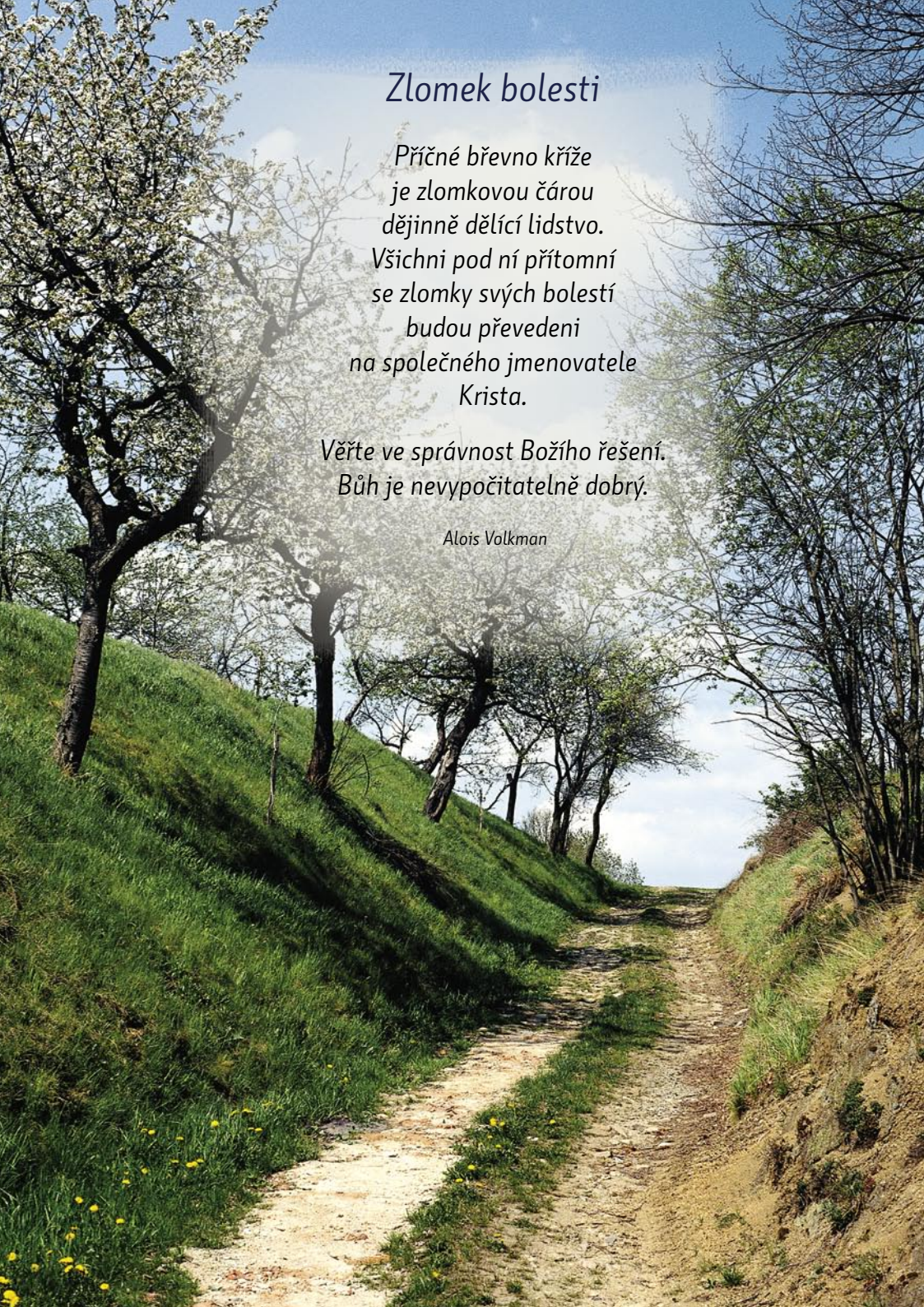
**ZNAMENÍ
DOBY** ✿

Zlomek bolesti

Příčné břevno kříže
je zlomkovou čarou
dějinně dělící lidstvo.
Všichni pod ní přítomní
se zlomky svých bolestí
budou převedeni
na společného jmenovatele
Krista.

Věřte ve správnost Božího řešení.
Bůh je nevypočitatelně dobrý.

Alois Volkman

Velikonoce aneb dny naděje

Na jedné straně existuje obecné povědomí, které říká: „Velikonoce jsou svátky (asi křesťanské), jsou na jaře (proto se na ně těšíme) a zaručují volný den navíc (to je na nich to úplně nejlepší).“ Na druhé straně mnozí mohou říct o Velikonocích více.

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, protože jsou připomenutím a oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista, které se událo (podle předpovědi samotného Ježíše) tři dny po jeho ukřižování. V západní křesťanské tradici připadají na neděli po prvním jarním úplňku. Velikonoce také mají co do činění s židovským svátkem Pesach, který je památkou a vzpomínkou na vysvobození Izraelců z egyptského zajetí Hospodinem. On porazil Egypťany, dal svobodu izraelskému národu a vedl je do zaslíbené země. Ale je třeba říct, že do tohoto období také spadaly pohanské oslavy návratu jara (doba jarní rovnodennosti), tedy nového života a poražení zimy coby smrti. Je pravda, že lidové zvyklosti, jako je polévání vodou, pomlázka, malovaná vejce a jiné, navazují na pohanské oslavy jara. Místně se liší, ale vždy jde o nějaké vyjádření naznačující ukončení a vyhánění zimy a vítání jara. Před rokem 1989, kdy se jevílo tehdejšímu režimu, že náboženské svátky nepatří do moderní doby, se Velikonocům říkalo „svátky jara“.

Je třeba k tomu ještě něco dodat? Žijeme v roce 2009, jaro přichází každý rok a s ním si někdo možná položí i otázku, jestli vůbec máme s těmito svátky v dnešní době něco společného. Vítáme volno, ale má smysl dávat těmto dnům nějakou náplň? Kdo je tolerantní, ten má pochopení pro křesťany, pro židy a pro jejich vzpomínky a oslavování, ale považuje to za jejich věc. Ale co ti ostatní?

Jsem přesvědčen, že myšlenka, kterou tyto dny přinášejí, je důležitá i pro současného, historii nezatíženého člověka. Ono totiž pojetí Velikonoc, ať už křesťanské, židovské nebo pohanské, má jednu společnou myšlenku, jedno poselství. A tím poselstvím je **naděje!**

Lidé se těší na jaro. Zvláště v zimních plískanicích si povzdechne: „Už aby tady bylo jaro.“ Je to pochopitelné, protože s jarem přichází naděje na teplé počasí, probouzející se přírodu, kvetoucí stromy, louky... S jarem přichází doba plánování výletů a dovolené.

Možná i v prvních jarních měsících ještě přijde sněhová přeháňka, ranní mrazík nebo zafouká studený vítr, ale čas jara signalizuje nezadržitelně se přibližující příjemnější roční období. Proto se slovo „jaro“ používá jako symbolické vyjádření pro něco nového, svěžího, dobrého. Mluvíme také o podzimu života – tedy protipólu jara, mluvíme o jedné politické etapě v naší zemi (roku 1968) jako o „pražském jaru“, teologové používají pro vyjádření duchovního oživení a probuzení výraz „jarní déšť“. To vše proto, že jaro je spojeno s novým životem, s krásou a svěžestí, s očekáváním a nadějí. A naději k životu nutně potřebujeme. Potřebujeme pozitivní výhled do budoucnosti. Naději potřebujeme i dnes, v roce 2009! Žít a nemít naději znamená žít bez vyhlídky na lepší budoucnost, a to je beznaděj.

Při nedávné volbě prezidenta Spojených států se objevovalo klíčové slovo „změna“ a za ním se skrývala také i naděje. Lidé na předvolebních mítincích nosili podobizny Baracka Obamy s nápisem „Hope“ – naděje. Američané volili naději.

A jsme u jádra věci. Vítáme volné dny, vítáme jaro, teplo, krásnou přírodu. Ale to všechno by bylo velmi málo. My potřebujeme ještě mnohem víc. Potřebujeme naději do života,

naději do vztahů, naději ve vztahu ke zdraví, stáří atd. Potřebujeme naději pro svoje děti, vnuky, potřebujeme jaro v životě, ne pouze v přírodě. Potřebujeme naději na teplejší dny, ale především potřebujeme naději na lepší život a kvalitní budoucnost, nad kterou se nevznáší mrak krize a z ní vyplývající obavy, co bude dál.

A do tohoto rozměru života vstupuje myšlenka jak křesťanských Velikonoc, tak židovského Pesachu. Konec zajetí v otroctví, konec poroby, bolesti, odříkání, protože nová, zaslíbená země je v dohledu. Konec nadvlády zla a všeho, co s sebou nese, konec nemoci, pláče a smrti, protože Ježíš to všechno zlé vzal na sebe. A tentýž Ježíš vstal z mrtvých jako předzvěst těch, kteří díky němu vstoupí při jeho druhém příchodu do nového života. Do života, který nebude rušen stávajícími negacemi a nebude končit smrtí. Takové je poselství velikonočních dnů. Poselství naděje, která pomáhá žít a která již dnes nadlehčuje břemena života.

Mnozí lidé dnes z různých důvodů odložili Boha, víru a žel, zbavili se i naděje. Říkají, že Boha nepotřebují. Bible, Bůh, víra – to jsou podle nich pouze „berličky“ pro slabochy. Český národ je národ ateistický, a tak je velmi podivné, proč se u silnic, kde došlo k tragickým nehodám, objevují kříže. Proč kříže? Nebo jiná podivnost: Často slyšíme, jak nejenom obyčejní lidé, ale i známé osobnosti řeknou, že se na ně ten či onen, dívá z nebe. Proč z nebe? Není to svědectvím o tom, že jsme sice ateistický národ, ale když v životě přijdou těžké chvíle, pak onu naději potřebujeme?

Řekli jsme, že lidé v Americe volili změnu, volili naději. Je však smutné, že nový prezident ještě ani nebyl do svého úřadu uveden, a již avizoval, že sliby, které dal, bude možné uskutečňovat velmi pomalu. Ale lidé touží po naději, protože ona je jako kyslík. Dokud máme naději, můžeme dýchat. „Dum spiro, spero“ říká jedno latinské úsloví – „Dokud dýchám, doufám“. Ztratíme-li naději, nemáme nic, jsme beznadějný případ. Ale my nechceme být beznadějný případ!

Velikonoce jsou svátky naděje, jsou jarem našich duší. Není vše ztraceno, protože je před námi výhled, budoucnost, jejímž garantem je Ježíš Kristus. On kvůli nám podstoupil smrt a svým zmrtvýchvstáním nám vrátil naději. Kristus je ten, kdo nejen sliby dává, ale je schopen je také naplnit. A to se stane při jeho druhém příchodu!

Až budete opět přemýšlet o Velikonocích, potom je třeba si uvědomit, že Velikonoce nejsou pouze vzpomínkou na vyjití Izraelců z Egypta. Nejsou pouze vzpomínkou na smrt a vzkříšení Ježíše Krista, nejsou pouze součástí přicházejícího jara, ale jsou to především svátky naděje. Jsou oslavou naděje, kterou jsme jako lidstvo dostali v souvislosti s Božím konáním pro nás. Velikonoce nám zvěstují, že nejsme beznadějný případ, ale že před námi stojí krásná budoucnost, která se může týkat každého z nás. Pokud budeme chtít.

*Jan Dymáček
předseda Moravskoslezského sdružení
Církve adventistů sedmého dne*

Co nám říkají Velikonoce

Počátek Velikonoc, které známe ze Starého zákona jako židovský svátek, je spojen s odchodem Izraelců z egyptského otroctví. *(Před nimi slavily pohanské pastýřské kmeny svátek jara, při němž lidé natírali dveře krví, což mělo zajistit celoroční ochranu úrody a majetku před démony.)*

Když Bůh chtěl po třistaletém otroctví vyvést Izraelce z Egypta a vytvořit z nich národ, ze kterého vyjde Spasitel světa, připravil obdivuhodný plán, jehož realizace se stala názornou učebnicí pro pochopení Božího záměru k záchraně padlého lidstva. Bůh začal jednat, když na poušti oslovil Mojžíše, představil se mu, pověřil ho, aby se ujal vůdčí role při odchodu ujařmeného lidu, a dal mu „mandát“ k jednání s faraónem.

Pro Izraelce se otevřela nová etapa jejich života ve chvíli, kdy v předvečer útěku z Egypta postříkali dveře svých příbytků krví beránka. Toto znamení je mělo odlišit od Egyptanů. Beránka pak upekli na rožni a snědli s hořkými bylinami a narychlo upečeným chlebem, na jehož vykvašení nezbyl čas, protože ještě v noci se museli vydat na cestu ke svobodě, kterou jim připravil Bůh.

Tato událost se stala základem pro budoucí velikonoční slavnosti (v ekumenickém překladu Bible jsou nazývány „hodem beránka“). Židé jimi dodnes oslavují Boha – ochránce a osvoboditele.

V novozákonní době už nejsou Velikonoce jenom podnětem k pohledu na Boží skutky v minulosti. Symboly, které po celá staletí dávaly velikonočním svátkům a obřadům náplň, došly svého naplnění. Ježíš Kristus naplnil význam starozákonních Velikonoc jak v čase, tak i ve smyslu a obsahu.

Jako byli zabíjeni beránci, tak i on, „Boží beránek“, položil svůj život. *(J 1,19)*

Jako Izraelci slavili „hod beránka“, tak i ti, kteří vírou přijali Ježíšovu oběť, mají účast na chlebu a vínu při „Večeři Páně“. *(Mt 26,26–29)*

Jako pro Izraelce byly Velikonoce oslavou vyvedení z otroctví, tak i Ježíš zajistil svým následovníkům skutečnou svobodu a vysvobození z hříchu. *(J 8,36)*

Ježíš zemřel jako „obětní beránek“, ale svým zmrtvýchvstáním Ježíš Kristus prokázal, že hrob není pro člověka konečnou stanicí, protože život s ním je silnější než smrt.

Apoštol Pavel vyzývá křesťany, aby slavili Velikonoce tím, že začnou žít nový život. Věřícím do Korintu napsal: „Odstraňte starý kvas, abyste byli novým těstem ... neboť byl obětován náš velikonoční beránek, Kristus. Proto slavme velikonoce ne se starým kvasem, s kvasem zla a špatnosti, ale s nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy.“ *(1 K 5,7–8)*

Je škoda, že většina lidí dnes spojuje Velikonoce pouze s jedním dnem volna navíc, a pokud je chtějí něčím obohatit, tak jsou to vajíčka, čokoládoví zajíčci nebo pomlázka. Náplň Velikonoc se staly zvyky a tradice starých Slovanů.

Pro křesťana jsou Velikonoce připomínkou toho, co vykonal pro ztracené lidstvo Ježíš Kristus: místo nás prošel utrpením a cestou smrti, a tak nám otevřel cestu k životu a Bohu.

Jiří Drejnár

Ježíšova cesta do událostí Velkého pátku

Minulý režim křesťanské Velikonoce přejmenoval na svátky jara. Šlo mu o to, aby lidový folklór vytěsnil jejich základní poselství. Křesťanské Velikonoce připomínají Ježíšovo utrpení a vzkříšení. Připomeňme si proto něco z Ježíšovy cesty do událostí Velkého pátku a neděle zmrtvýchvstání.

Začátek cesty

Ježíšův život vrcholí na jaře – pravděpodobně roku 30. Narodil se před 33 lety v judském Betlémě, dětství a mládí tráví v galilejském Nazaretu. Do svých třiceti let pracuje jako tesař a do té doby se nijak významně nezapiše do povědomí lidí. Ale od svého křtu v Jordáně na podzim roku 27 se věnuje mesiášskému poslání, chodí po celé zemi a přitom vzbuzuje nesmírný zájem veřejnosti. Jeho hlavní činností je vysvětlovat zásady Boží vlády (Božího království) a oznamovat její brzký návrat, kterým skončí všechny projevy zla na zemi. Povolává spolupracovníky, kteří mu pomáhají naplňovat toto poslání a kteří později rozšiřují jeho příběh mezi lidmi i daleko za hranicemi Palestiny. Nepřehlédnutelnou součástí jeho činnosti je to, co nevhodně nazýváme dělat zázraky. Tyto neobvyklé činy je třeba chápat jako „znamení“, tedy skutečnosti, které k něčemu odkazují. Informují o světě, který Ježíš přichází ohlásit, nabízejí „ochutnávku“ nových podmínek – život bez důsledků zla. V jeho přítomnosti slepí vidí, němí mluví, chromí chodí, nemocní jsou zdraví, malomocní očištěni, duševně nemocní uzdraveni, rodiny rozdělené smrtí milovaného jsou opět spojené a nebezpečně živly odkázané do patřičných mezí. Lidé jsou nadšeni jeho slovy a jeho činností.

„Bude Ježíš naším Mesiášem?“

Ježíš se dříve nebo později musí setkat s reakcí duchovních a politických špiček národa. Zprvu to je snaha získat ho na svou stranu, ovšem jejich představa o mesiášském království se s Ježíšovou diametrálně rozchází a oni brzy chápou, že Ježíš se nestane novým soudruhem při jejich správě budoucí mesiášské společnosti. Později, když jeho vliv na lidi nepřestává růst, rozhodují se jej vytlačit z veřejného života, a když by se to nezdařilo, přikročí k meznímu opatření – zbavit se ho. Mezi nástroje tohoto postupu proti Ježíšovi patří metody, které se používají dodnes: sledování, očerňování a pomluvy, provokace, zákonná opatření proti příznivcům a nakonec zinscenovaný soudní proces. Ježíšův vliv na národ je veliký. Očekávání Mesiášova království se zintenzivňuje a lidé chápou, že duchovní špičky představují náboženství, které nemá sílu a je ve značné míře v jejich službách. V Ježíšově učení se setkávají s úžasným pohledem na Boha – začínají v něm vidět mnohem jasněji laskavého a odpouštějícího Otce. Ježíš je poněkud jiný než současní rabíni – elektrizuje svým vztahem k člověku. Věnuje se těm, kteří nemají šanci pozvednout rating jeho popularity. Stýká se s rybáři, zemědělci, ženami, dětmi, vojáky okupační armády, neizraelci, se stigmatizovanými lidmi, jako jsou celníci a hříšníci, ale to vše nikoli na úkor jiných. Nevyhýbá se zákoníkům, farizeům, kněžím a členům sanhedrinu.

Ježíš představuje riziko

Asi za tři roky se v hodinách Ježíšova času dosypávají poslední zrnka. Nastává předvelikonoční doba. Jeho příznivci jsou zasaženi mimořádným činem, který vykonává v samé blízkosti Jeruzaléma. Vrací zpět do života přítele Lazara. Přivádí k životu člověka, který byl čtyři dny v hrobě a již vykazoval známky rozkladu. V tomto skutku jeho příznivci vidí opravdový Ježíšův trumf ve prospěch jeho mesiášské role v budoucím království, všímají si ho však i jeho nepřátelé. Uvědomují si, že nastávající velikonoční svátky se svojí ideou osvobození (z Egypta) by mohly nadšení lidí pro Ježíše umocnit do nevladatelného rozměru. Nejvyšší židovská rada soudí, že kauza Ježíš vyžaduje účinné řešení. Domnívají se, že dění kolem Ježíše by mohlo vyprovokovat Římany k zásahu tak, jako tomu bylo před čtvrt stoletím. Tehdy syrský legát Varus velmi tvrdě potlačil povstání, které podnítil právě jakýsi falešný mesiáš. Dva tisíce křížů se hluboko uložilo do paměti Jeruzaléma. Brzy nato, po sesazení Herodova syna Archelaa, se správy judských záležitostí poprvé ujímá římský prokurátor. Tehdy je sanhedrin nesmírně ponížen, protože ztrácí své velké právo – jus gladii, právo nad životem a smrtí lidí. To si ponechává Řím. Tyto vzpomínky ovlivňují hodnocení problému Ježíš. Pár dní před Velikonocemi představitel nejvyšší židovské rady Kaifáš předkládá tomuto úctyhodnému sboru radikální řešení: Ježíš musí zemřít. Jedině tak bude národ zachráněn před dalším pokořujícím zásahem Římanů.

Samozvaný režisér

Jak to provést? Sám život připravil řešení. Mezi Ježíšovými apoštoly je jeden – Jidáš, který se svým Mistrem plně nesdílí jeho koncept přicházejícího království. Jeho vyhraněné vlastenectví se nevzdává modelu království, které by opakovalo v ještě úspěšnější míře vládu Davida nebo Šalomouna. V tomto očekávání je ostatně dennodenně povzbuzován každý žid. Národ touží po Mesiáši, který by jim zajistil národní samostatnost, učinil z nich nejpřednější národ světa, potrestal okupanty, zabezpečil mír a prosperitu a jenž by je dovedl k branám nového věku, kdy Bůh vše vrátí do rajských podmínek. Jidáš, jeden ze Dvanácti, je přesvědčen, že Ježíš to dokáže. On však nechce pochopit a místo stále nepochopitelně a neakceptovatelně opakuje, že jeho království není z tohoto světa. Co kdyby mu Jidáš zaranžoval příležitost, kdy projeví svoji moc a otevře cestu novému Davidovu království? Lidé v tom Ježíše nenechají, svůj život by dali za svobodu. Tento plán dozrává v Jidášově myslí týden před Velkou nocí během hostiny, kterou nabízí Ježíšovu společenství uzdravený farizeus. Tehdy pro něj jsou rozhodující Mistrova slova adresovaná Marii, jež vykonala velmi neobvyklý čin – pomazala drahým olejem Ježíšovy nohy. Ta slova znějí: „To bylo k mému pohřbu.“ Jidáš vnímá tato slova jako projev poraženectví. Jeruzaléma, kam chtějí na svátky přijít jako věrní židé, se není třeba obávat. Tam bude shromážděný potenciál lidí vzpomínajících na slavné Boží vysvobození z Egypta a ochotných pro tuto svobodu něco udělat. Jidáš musí Ježíše postrčit k odvážnému a přitom osudovému kroku. Vydá ho, ne na smrt, ale vtlačí ho do situace, která nastartuje jeho zodpovědnost vůči národu a Bohu. Tváří v tvář zlovolné náboženské vrchnosti a také kolaborujícím politickým mocipánům Ježíš pochopí svou chvíli!

Ježíš „získává body“

Velmi brzy se před branami Jeruzaléma odehrává něco, což zřejmě potvrzuje Jidášovy úvahy. Je to v neděli, necelý týden před Golgotou, když se Ježíš vydává z Betanie do nedalekého Jeruzaléma. Vlastně se připojuje k hojným poutníkům, kteří se ubírají po hlavní spojnici mezi údolím Jordánu a hlavním městem. Stačí vystoupat nedlouhý úsek východní strany Olivetské hory a ocitá se na místě s nejvelkolepějším pohledem na Jeruzalém. Mezitím se poutníci v Jeruzalémě dovídají, že Ježíš míří do města, a vycházejí mu vstříc. Docházejí k přesvědčení, že jeho návštěva musí mít nějaký závažný důvod – že se snad ujme království. Předtím se totiž Jeruzalému dlouho vyhýbal. Cestou si připravují palmové ratolesti, které jsou pro židy jejich doby symbolem politické nezávislosti. Jidáš musí velmi příznivě vnímat to, že Ježíš na vrcholu Olivetské hory nasedá na oslátko a poprvé přijímá okázalé nadšení lidí hodné krále – ne pouze cestu vystlanou rouchy a ratolestmi, ale také nebývalé jásání davu. Je jako ve snách. Trochu mu vadí, že Ježíš „nepřiložil pod kotel“ a že ještě na svahu, odkud bylo možno vidět nádherně město a chrám, najednou pláče. Nechápe, proč dynamiku této chvíle netakticky umenšuje. Nálada se mu vrací až druhý den. Je hrdý na Ježíše, protože znovu spatřuje v jeho chování příslib uskutečnění svých nadějí. Tehdy Ježíš s velkou autoritou činí pořádek na chrámovém prostranství a znovu koná několik působivých zázraků. Lidé mu opětovně vzdávají královské ovace.

Ježíšův vliv překračuje meze

Jidášův skrytý záměr však existuje vedle jasných kroků, které podnikají vůči Ježíšovi ostatní rozhodující hráči židovské společnosti. Již v neděli si před branami Jeruzaléma farizeové uvědomují, že Ježíšova popularita je nesmírně nebezpečná hrozba. Konstatují: „Celý svět se dal za ním.“ V pondělí, když čistí chrámové nádvoří od penězoměnců a prodavačů obětních holubů a plní je chválami těch, kteří jsou zázračně uzdraveni, zákoníci a dokonce sami velekněží volají po jeho zničení. Vstoupil do jejich hájemství a dotkl se jejich peněžních zdrojů! Další den, v úterý, se Ježíš setkává s jednou provokací za druhou. Titiž zákoníci a velekněží, spolu s některými představiteli ctihodného sanhedrinu, chtějí na něm vylákat nějaké rouhačské vyjádření, které by mohli použít v chystaném procesu proti němu. Stoupenci Herodova vládnoucího domu společně s farizeji jej zas chtějí polapit do sítě problematiky římských daní. Tomu všemu Ježíš moudře odolává. Vyslovuje však i poselství, kterým si sám nepomůže, ale je důležité pro lidi jeho národa a pro jeho stoupence. Ví totiž, že mu nezbyvá mnoho času. Je to vzkaz o tom, jak si jako národ stojí před Bohem. Nepříjemné hodnocení zahluje do podobenství. Bezsporně dramatickým vrcholem tohoto úterý je jeho kritická řeč před návštěvníky chrámu na adresu těch, kteří se zmocnili duchovního vedení společnosti, tedy na adresu zákoníků a farizeů. Takto otevřeně a s takovou razancí ještě snad nikdy nemluvil. A taková slova a pronesená za takovýchto okolností se prostě neodpouštějí.

Zásadní rozhodnutí

Středa se zdá být poklidným dnem. Ježíš už nenavštěvuje Jeruzalém a žádné davy se kolem něho nesrocují. To dramatické se však děje vskrytu. Zasedá bezpečnostní výbor sanhedrinu a vzrušeně rokuje o Ježíši. Do Jeruzaléma na svátky nepřestávají proudit poutníci a ti jsou fascinováni vyprávěním o všem, co se ve městě odehrálo od začátku týdne. Žel, jedinou tematikou je Ježíš a království. Co když se Ježíš zase objeví a jeho přítomnost odstartuje něco, co nebude moci být vráceno. Jeruzalém se naplňuje k prasknutí lidmi. Musí zabránit destabilizaci za každou cenu. V tento den se osudově potkávají dva různé záměry. Jidáš kontaktuje členy sanhedrinu – přední muže národa – a navrhuje jim, že jim pomůže Ježíše zatknout. V jeho očích se stávají figurkami ve hře, kterou on rozehrává. Těší ho, že je dobrým režisérem světodějných událostí. Dohodnou spolu detaily jeho zatčení. Přední muži národa jsou také spokojeni.

Bod zvratu

Ve čtvrtek se Ježíš věnuje svým společníkům. Prožije s nimi mimořádný večer, kdy naposled s nimi jí, a to ne běžný pokrm, ale sváteční. Slaví s nimi velké vysvobození z Egypta. Velikonoční beránek, jehož krev před patnácti stoletími označovala zachráněné, napovídá Ježíšův osud. Během této poslední večere Ježíš ustanovuje obřad, který navždy bude církví připomínat, že v jeho smrti je záchrana. Toho večera je Jidáš s nimi a musí si vyslechnout, že Ježíš zná jeho tajný záměr. Jeho úmysl označuje za tragický a zlý. Jedině pravda ho může zachránit. On to však nechce slyšet – velký režisér má svůj plán. Odchází do tmy, směřuje k předním mužům národa a doladuje s nimi zatčení.

Zrazující polibek

Ježíš ještě setrává se svými přáteli dlouho do noci. Má jim toho mnoho co říci. Před půlnocí odcházejí ztichlými ulicemi na úpatí Olivetské hory. Tam na oblíbeném místě v jedné zahradě se chce Ježíš před osudovými událostmi modlit. Tam také prožívá duchovní zápas, jaký andělé ještě nikdy nespatřili. I když je úplněk a měsíc ozařuje svým stříbrným světlem krajinu, je to nejtemnější noc, jaká kdy na světě byla. Přichází jeden z Ježíšova kolektivu a vede ozbrojence, kteří mají zatknout toho, o němž se domnívají, že ohrožuje samu národní existenci. Jidášův zrazující polibek – jaká devalvace krásného symbolu, jaké vyprázdňení jeho pravého smyslu!

„Odsouzení na smrt jsem nezamýšlel“

Jidáš je poprvé zaskočen ve svém očekávání. Ježíš se nechává klidně zatknout a dokonce, když se Petr rozhorlil a utál veleknězovu služebníku ucho, nezavelel k zahájení ozbrojeného odporu, ale zraněného uzdravuje. Podruhé je zdrcen tím, jak se vyvíjí Ježíšův případ. Má možnost pozorovat, jak s ním krutě zacházejí a jaká nesmyslná obvinění proti němu vynášejí při výslechu v noci. Jeho režisérské plány hrubě nevycházejí. Upíná se k tomu, že Ježíš si nechává zásadní a mocnou reakci na chvíli, až bude shromážděn celý sanhedrin při svém zákonném zasedání. To je svoláno na mimořádný čas, protože se jedná o mimořádnou situaci. Ihned po rozednění je Ježíš uveden před nejvyšší národní instituci. Tvoří ji asi sedmdesátka prestižních osobností; jsou tu oba nejvyšší kněží, současný Kaifáš a emeritus Annáš, jsou tu odborníci na právo, představitelé důležitých náboženských frakcí – saduceové a farizeové, a lidé bohatí a vlivní. Proces netrvá dlouho. Sanhedrin vsadil na jedno obvinění, které formuluje do otázky: „Jsi Mesiáš?“ Co odpoví ztýraný Ježíš? Bude se odpověď zamlouvat Jidášovi?

Budou s ní spokojeni členové tohoto ctihodného sboru? Ježíš si nejdříve posteskuje: „Když to potvrdím, tak to odmítnete, a když budu chtít o tom s vámi diskutovat, nebudete mít zájem.“ A pak dodává: „Brzy to budete s jistotou vědět, protože zakrátko se posadím jako Syn člověka po pravici všemohoucího Boha.“ To je pro ně jasné vyjádření – Syn člověka je ten, kterého sám Bůh korunuje za věčného krále. Považují za absurdní, že Ježíš je Mesiáš, protože oni, představitelé Božího vyvoleného národa a správci Jahvova náboženství, se nacházejí na druhé straně. Mýlit se musí on, nikoli oni. A aby nebylo pochyb, aby právu bylo učiněno zadost, znovu se ptají: „Jsi Boží syn?“ Pro označení Mesiáše teď používají výraz, který zvýrazňuje jeho vztah k Bohu. Ježíš osudově stvrzuje: „Jsem.“ Někteří z nich nemohou v Ježíšově odpovědi neslyšet ozvěnu Božího jména, které posvátně používají, a to je nad míru. Soudní halou zní bouřlivá reakce a Ježíš je odsouzen na smrt jako falešný Mesiáš. Když ho stráž surově popadne a Ježíš se nebrání, Jidáš podlehne totální beznaději. Je zhnusen postupem sanhedrinu a svým jednáním. Vyznává Ježíšovu nevinu a odhaluje, že byl součástí jejich komplotu proti němu. Pálících třicet stříbrných pak pohrdavě pohazuje v chrámu a jde se oběsit.

O spravedlnost nejde

Vynesený rozsudek ale musí být potvrzen okupační mocností. Ranními velikonočními ulicemi je proto Ježíš veden do prokurátorova paláce. Pilát vyslechne žalobu, avšak jako zkušený vladař ihned pochopí, že má před sebou oběť náboženské zášti. Odvede Ježíše stranou a hovoří s ním o charakteru jeho království. Když se ubezpečí, že z jeho strany nehrozí žádná politická nebezpečí, chce ho propustit. To se ale notně nelíbí deputaci sanhedrinu a vytahují politickou kartu: „Pobuřuje. Začal v Galileji a teď pokračuje v tvé provincii.“ Chytrácký Pilát přeposílá Ježíše správci Galileje Herodesovi Antipovi. Pilát si spokojeně mne ruce, ale jen krátce. Ani Antipas nepotvrdil ortel smrti nad Ježíšem. Pilátův případ obtěžuje a intrikářští a přehnaně nedůtkliví židovští předáci jsou mu protivní. Rozhoduje se Ježíše osvobodit a tu mu blýskne hlavou nápad. Bude apelovat na soudnost, když využije obvyklou velikonoční amnestii, při které rozhodují lidé. Má možnost vedle sebe postavit skutečného buřiče a vraha, a oblíbence lidí Ježíše, jak mu o něm často referovali jeho informátoři. A tak vedle sebe stojí hrůzu budící Barabáš a právě zbičovaný Ježíš, z něhož vojáci dělají hořkou karikaturu krále – oblékají ho do starého obnošeného purpurového roucha, místo žezla mu dávají rákosovou třtinu, místo zlatého diadému trnovou korunu a místo uctívání ho zahrnují posměšky, bitím a plivanci. Pilát se návodně ptá: „Mám propustit tohoto vašeho krále?“ Židovští předáci cítí svoji jedinečnou chvíli a napovídají davu: „Propuť Barabáše a toho krále ukřižuj!“ Pilát je překvapen mírou zášti a dychtivosti po krvi a totální absencí soucitu. Ale nemá čas vše ve své mysli uspořádat, protože již tu je nová manipulace předáků s davem, který volá: „Ukřižuj, ukřižuj!“ Tyhle intriky ho vedou k rozhodnutí, že Ježíše osvobodí. To ale od něj vyžaduje nejvyšší míru statečnosti, protože právě teď předáci i dav stupňují svůj tlak. „Když propuštíš

tohoto krále, jsi proti císaři!“ řvou lidé stále znovu na nádvoří paláce. Prokurátor čelí tlaku naivní replikou: „Přece vám neukřížuji vašeho krále!“ Oba velekněží sami přihazují slizký trumf: „Jestliže máme nějakého krále, pak je to císař!“ Pilát nemá potřebnou nebojácnost, a protože má při výkonu svého úřadu „máslo na hlavě“ a může být kdykoli odvolán císařem, ustupuje nátlaku. Velikonoční dopoledne je pak na nádvoří prokurátorova paláce ještě svědkem značně podivného počínání. Pilát si nechá přinést umyvadlo a s pocitem vyjadřujícím pohrdání nad žalobci a touhou neztratit sebeúctu říká: „Nejsem vinen krví tohoto člověka. To vy.“ Pak odsuzuje Ježíše z moci svého úřadu na smrt. Dav s pošetilou radostí volá: „Jeho krev na nás a na naše děti!“

Cesta k cíli

Cesta na popravčí pahorek je otevřena. Národ je ochráněn před vzpourou a zásahem Římanů a Jeruzalém se může plně věnovat dokončení příprav na svátek záchrany. V této době jsou již zabijeni velikonoční beránci, kteří ukazují k velkému Zachránci. Právě v tento den se naděje stává skutečností. Ve svátek Velké noci stoupá na místo záchrany všech lidí Ježíš jako skutečný Beránek.

Miloslav Žalud

Kde se nacházíš?

Není jiná historická událost, která by lidem byla tak připomínána, jako je Ježíšovo ukřižování. Při návštěvách kostelů, hřbitovů, obrazových galerií, při procházkách městy, na náměstích i polních cestách – všude se nacházejí kříže, které připomínají, že se před dvěma tisíci roky v jedné malé zemi okupované Římany stalo něco, co se týká každého člověka žijícího na naší planetě.

Nikdo by dnes nespočítal, kolik umělců se snažilo zobrazit události posledních dnů Ježíšova života. Jeden z nich, Jean Bérard, namaloval obraz, na němž znázorňuje skutečnost, která se očividně odráží v celých dějinách. Cestu, po které krví zbrocený Kristus vleče svůj těžký kříž, lemují špalíři. Na jedné straně stojí ti, kteří s ním mají soucit, a v jejich tvářích se zračí láska. Na straně druhé jsou ti, kteří před chvílí na nádvoří Pilátova domu volali: „Pryč s ním! Na kříž s ním!“ (L 23, 13–23) Z jejich očí srší nenávisť a zloba.

Zmíněný umělec znázornil dvě skupiny, které měly v každém období dějin své následovníky. Dnešní malíř by musel na obraze zachytit ještě jednu skupinu. Ta by vyjadřovala, jaký vztah má k Ježíši současná společnost. Nejspíš takoví lidé byli i v době Ježíšově, ale dnes je zřejmě tato skupina nejpočetnější. Jsou to ti, kteří se ke Kristu nestaví jako otevření nepřátelé, nebojují proti němu, ale nemají o něj zájem. Je jim lhostejný. Pisatelé evangelií se zmiňují o těch, kteří kolem trpícího a umírajícího Ježíše jenom prošli.

Evangelista Marek píše: „Kolemjdoucí ho uráželi: potrásali hlavou a říkali: ‚Ty, který chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, zachraň sám sebe a sestup s kříže!‘

Podobně se mu mezi sebou posmívali velekněží spolu se zákoníky. Říkali: ‚Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Ať nyní sestoupí s kříže, ten Mesiáš, král izraelský, abychom to viděli a uvěřili!‘“ (Mk 15, 29–32)

V této biblické zprávě je ovšem poznámka, kterou nelze přehlédnout. Mezi těmi, kteří měli Ježíšův kříž, byli také velekněží a zákoníci. Nebyli tam tedy ateisté, ale duchovní vůdcové národa.

Byli to ti, kteří se nezabývali myšlenkou, že jsou hříšníci. Odmítli výzvy k pokání a nevzali na vědomí skutečnost, že Ježíš je „Boží Beránek, který svou obětí sejme hříchy světa“ (J 1, 29). Když přišli ke kříži, na němž Ježíš visel, nepochopili, že přišla chvíle, kdy Bůh přináší oběť za hříchy celého lidstva. Tito „věřící“ se domnívali, že když se denně modlí a vykonávají předepsané obřady, tak si zajistí vstup do Božího království. Nepotřebovali Spasitele, protože byli v zajetí svých vlastních názorů a mysleli, že si vystačí s prázdnými ceremoniemi.

A zde jsme u té druhé ženy, která stojí za povšimnutí.

Čtenář, který studuje Bibli, si jistě v Janově evangeliu všimne, že ve zprávě o ukřižování je napsáno: „U Ježíšova kříže stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Potom, řekl tomu učedníkovi: „Hle, tvá matka!“ (J 19,25–27)

Zde vyvstává otázka: Kde se tedy Marie Magdalská nacházela? V té vzdálené skupině, nebo byla mezi těmi, co stáli přímo pod křížem, kde bylo možné slyšet i tichá slova umírajícího Ježíše?

Odpověď na tento zdánlivý rozpor vidím v porovnání zpráv obou pisatelů – zjistíme, že nezaznamenávají stejný okamžik. Marie z Magdaly mohla mít zpočátku strach, tak jako ho měl Petr, když se při nočním výslechu Ježíše vmísil mezi Ježíšovy nepřátele a šel se ohrát k „cizímu ohni“. A přiznejme si, že snad každý z nás věřících stál občas opodál, místo aby otevřeně obhájil „Kristovu věc“. Pro Marii Magdalskou je však důležité, že nakonec přišla pod kříž, do těsné blízkosti Spasitele.

Ke které skupině patříš a kde se nacházíš ty, milý čtenáři? Jdeš jenom kolem? Stojíš opodál? Nebo jsi v blízkosti svého Spasitele, kde můžeš slyšet i jeho tichý hlas?

Jiří Dřejnar

A když už sledujeme, jací lidé byli svědky Ježíšova ukřižování a jak se chovali, potom nemůžeme přehlédnout dvě ženy, o kterých se zmiňují evangelisté. Tou první je matka dvou Ježíšových učedníků – Jakuba a Jana. O ní máme zprávu, že v době, kdy k Pánu Ježíši vzhlíželi lidé jako k budoucímu králi, nezdráhala se přijít za ním s prosbou: „Slib mi, že až se ujmeš vlády, dáš mým synům nejčestnější místa po mém boku.“ (Mt 20,21 – *Slovo na cestu*)

Je pozoruhodné, že ve chvíli, kdy Ježíš ztratil popularitu, byl odsouzen a umíral potupnou smrtí, je také Janova a Jakubova matka v zástupu, který sleduje onu hrůzyplnou scénu. Ovšem Matouš uvádí, že celou událost sleduje jenom z povzdálí. (Mt 27,55–56) Jistě jí bylo líto, že Ježíš umírá, měla s ním soucit, ale v hlučícím zástupu jeho nepřátel nenašla odvahu přiznat se k němu.

Dále Matouš píše, že v této skupině byla kromě Marie, matky Jakuba a Jana (synů Zebedeových) také Marie z Magdaly.

Čtvrtý král

Příběh tří králů z Východu je fatálně známý. Najdeme ho na plátech velkých mistrů i mezi figurkami lidového umění.

Existuje však málo známá legenda, která zmiňuje čtvrtého krále. I on se vydal na cestu za Ježíšem se svým darem – drahokamy.

Do Betléma však nikdy nedorazil. Na své cestě se setkal s množstvím

lidské bídý. Kousek po kousku rozdál poklad, který nesl. Vykoupil zajatce, obdaroval chudou ženu, aby zachránil její děti před smrtí hladem. Když už měl prázdné ruce, sám sebe prodal na galeje, aby zachránil druhé. Ne týdny, ne měsíce, ale třiatřicet let trvala jeho pouť, stále zdržovaná novými a novými setkáními s lidským utrpením. Betlémská hvězda již dávno zhasla a z krále se stal žebrák, bloudící labyrintem světa. Byl vyčerpaný a zdeptaný bídou, kterou kolem sebe viděl. Dobré skutky, které vykonal, ho nehrály, protože se chvěl úzkostí, že nesplnil své poslání.

Konečně dorazil do Jeruzaléma, ale cítil, že jeho putování se blíží ke konci. Na tržišti uslyšel dav, který spílal odsouzenci vedenému na smrt. Protože měl soucitné srdce, doprovodil ho na jeho poslední cestě. Lidé dovlekli odsouzence na skálu za městem, servali z něho šaty a ukřižovali jej mezi dvěma lotry. Nad jeho hlavu přibili nápis: To je Ježíš Nazaretský, židovský král.

A když po celé krajině nastala náhle tma, chudý král pochopil, že zde umírá ten, k jehož jesličkám nedokázal dojít včas. Poklekl pod křížem a k umírajícímu vztáhl ruce. Tady nesvítala hvězda a nezpívali andělé. Bůh mlčel a slunce zakrylo svou tvář. Ruce poutníka byly prázdné, mysl zmatená a srdce zraněné. Rozdal už všechny city, všechnu víru, všechnu naději. Byl jako prázdný kalich.

A protože legendy mívají dobré konce, tak i tato dodává: o třetí hodině skanula z kříže do královny dlaně krůpěj krve. Měla barvu kamenů, s nimiž se kdysi vydal na cestu. Poutník doputoval. Z královského dárce se stal žebrák, ale po setkání s Ježíšem se cítil královsky obdarovaný. Pochopil, že všechny jeho zastávky měly smysl a že bloudil jen zdánlivě. Jeho život měl smysl – splnil svůj úkol a přišel včas.

Tato legenda se klene jako most mezi vtělením a vykoupením – mezi tajemstvím narození a tajemstvím smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Tiše nás převádí přes propast sentimentálního vyprávění a zjevuje, co je v evangeliu nejpodstatnější – ukazuje na onu „vzácnější cestu“ – cestu lásky a milosrdenství.

*„Co dobrého jste udělali pro jednoho z mých nepatrných bratrů, to jste udělali pro mne.“
(Mt 25,40)*

Autor neznámý

Po pátku přišlo nedělní ráno

Velikonoční události v sobě ve zkratce ukrývají vše, čím člověk i celé jeho dějiny procházejí. Nalezneme zde příběhy přátelství, nadšení, odevzdanosti, očekávání, naděje, lásky, ale také příběhy zrady, strachu, bolesti, utrpení a smrti. Málokdy prožili lidé tak nečekané zvraty ve svých pocitech, jako Ježíšovi přátelé ve velikonočních dnech. Od jásotu oslavujícího davu až po zvuk kladiva přibíjejícího ruce a nohy jejich vůdce a učitele na kříž. Kdo by se divil, že se mnozí ve strachu o svůj život rozutekli.

Jidáš, když viděl, že se nesplní naděje, které spojil s tím Nazaretským, chtěl z toho alespoň něco vytěžit, a tak ho vyměnil za peníze. Na rozdíl od „Jidášů“, kteří přišli po něm a kterých se v dějinách objevilo nepočítaně, tohoto obvinilo svědomí a on se sám sobě stal soudcem a katem. Galilejský rybář Petr, zklamaný vším, především sám sebou, si řekl: Nic se nezmění, ani Izrael, ani Řím, ani já... Půjdu lovit ryby. Všechny tyto úvahy, rozhodnutí a činy byly předčasné, tak jako čin jistého muže v následujícím příběhu.

U portugalského pobřeží stála na malém ostrůvku pevnost. V době napoleonských válek ji obklíčili Francouzi svým loďstvem a snažili se ji dobýt. Obránci bojovali statečně, ale jak dny ubíhaly, docházely jim zásoby jídla a munice. Avšak i útok Francouzů začal váznout. Posádky jejich lodí byly vyčerpány. A tak jednoho večera admirál svolal kapitány všech lodí, účastníků se obléhání, a po poradě rozhodl: „Zítřka ráno zde skončíme a odplujeme.“

Téže noci zaslechla posádka jedné z lodí volání z moře. Ke svému údivu zjistili, že je to hlas portugalského vojáka, který připlouvá na malém člunu, vzdává se a chce na palubu. Když ho vyzvedli na loď, byl zcela vysílený a užaslým Francouzům sdělil, že vojáci v pevnosti jsou již zcela zhrouteni. Po několik dní už nemají jídlo ani vodu. On už to nemohl déle vydržet a jen prosil, aby mu dali najíst. Na základě této zprávy změnili plán. Druhý den na pevnost zaútočili a záhy ji obsadili.

Portugalec netušil, že stačilo vydržet jen jednu jedinou noc. Stačilo pár hodin do úsvitu a viděl by Francouze odplouvat. Mohl se radovat spolu se svými druhy z velkého vítězství. Stačilo by jen pár hodin a místo porážky a ponížení mohli prožívat radost a zadostiučinění.

Po nepředstavitelném utrpení velikonočních pátečních hodin, kdy se i slunce zahalilo temnotou, stejně jako srdce učedníků, přišlo nedělní ráno. Od té chvíle je všechno jinak. Ani náš svět není tím, čím se jeví; není nakloněnou rovinou, po které se všechno sune jedním směrem – k zániku. Všechno je jinak, protože Ježíš vstal z mrtvých. Ti, kteří byli ve všem svém očekávání zklamáni, zbaveni odhodlání, sebedůvěry a naděje, znovu vykročili a vyzbrojeni Ježíšovým učením dobyli svět.

Někdo z nás se může ocitnout v situaci hráče šachu, kterému hrozí mat. Měl by snad vyřešit hru tím, že vztekle rozmetá šachovnici? Jistěže ne! Je nutné hrát dál, protože řešení může být již v dalším tahu.

Velikonoční události jsou pro nás velkou výzvou, abychom s nadějí přijímali své přítomné těžkosti. Jistý autor poznamenal: „Víra si dovede počkat při věcech předposledních na věci poslední.“

Ludvík Švihálek

Vlak naděje

Nicolas Winton

Napadlo mě to hned při pohledu na toho nenápadného a skromného muže, který si ve svých požehnaných letech nečiní nárok na žádné uznání a mimořádné pocty. Netouží po dlouhých rozhovorech v nejlepším vysílacím čase v televizi ani po oslavných článcích v prestižních novinách a ani nepravděpodobně po tom být osobou na titulní straně časopisů. Ale právě ten jeho upřímný, jakoby přímočarý a jednoduchý a přitom strhující životní příběh mi ukázal nejjasněji, jak velký a propastný může být rozdíl mezi lacinou popularitou a skutečným hrdinstvím odvážného člověka.

Hrdina je na rozdíl od populárního herce nebo zpěváka člověk z trochu jiného a přitom stále jen obyčejného těsta. Hrdinové většinou na první pohled bývají úplně obyčejní lidé, kteří by za normálních okolností na této zemi dožili bez zvláštní pozornosti svého okolí a ničím by nevynikli, kdyby se ovšem nepříhodovalo NĚCO. Ale ono se to NĚCO stalo a všechny kolem to zaskočilo. Jen jeden z tisíců lidí se dokázal zachovat jako obyčejný člověk, a tím se stal hrdinou.

Tak se stal hrdinou i obyčejný úředník z londýnské burzy, který v době, kdy byla na spadnutí druhá světová válka, dostal nápad zalyžovat si ve švýcarských Alpách. Jediný telefonát z Prahy ale změnil plán příjemné dovolené. Místo lyžování na bělostném prašanu v klínu velehor se vydal do země uprostřed Evropy, aby zjistil, co se tady vlastně děje. Po příjezdu do okleštěného Československa, které se tehdy stalo posledním ostrůvkem utečenců z Německa a Rakouska, pozoroval vzrůstající nebezpečí německého fašismu. Přesvědčily ho o tom rozhovory s číšníky v hotelu Šroubek, kde se ubytoval, i diskuse s lidmi v pražských ulicích. Vnímal budoucí smrtelné a promyšlené sevření nacistické mašinérie, která se chystala k „ohrožení světa“ a připravovala světové veřejné mínění na svůj šílený a nelidský plán: okupovat Evropu, zneškodnit v zabraných zemích antifašisty, přesídlit Slovany a vyhladit Židy.

Úředníkovi londýnské burzy bylo třicet let, měl ale dostatek odvahy a pochopil, že tady se musí jednat. Vyrobil falešné razítko, hlavičkový papír dětské organizace, zařídil si kancelář, a protože času nebylo nazbyt, opatřil si falzifikáty britských vstupních povolení. Za právě je stihl vyměnit až během transportu ohrožených dětí. Prvních 241 dětí odjelo zvláštním vlakem z pražského Wilsonova nádraží posledního června 1939. O prázdninách se po kolejích směrem ke svobodě řítíl druhý vlak. Odjezd třetího byl naplánován na 1. září, ale mezitím vypukla válka a poslední vlak naděje už nevyjel.

Dnes si říkají Wintonovy děti. Dosud se jich přihlásilo sto sedmdesát. Jsou mezi nimi herci, režiséři, lékaři, politici, letci, univerzitní profesori. Po válce se neměli kam vrátit, jejich rodiny byly vyhubeny v koncentračních táborech.

Hrdinové jsou obyčejní lidé. Díky vám, Nicholasi Wintone, za hrdinství obyčejného a prostého člověka. Díky vám za vlaky naděje, které svou ozvěnou stále duní po kolejích věčnosti.

Jan Schwarz

Händlovo kázání

Jednoho zimního večera roku 1988 jsem seděl v londýnské koncertní síni Barbican Center a poslouchal výtečné provedení Händlova *Mesiáše*. Byl to pro mne zážitek, jaký jsem nečekal. Koncert mě nejenom přenesl o mnoho blíž k Händlově hudbě, ale stal se pro mě překvapivým zjevením celého křesťanského příběhu. Poprvé jsem byl schopen vidět prostřednictvím hudby.

Händel toto oratorium napsal pro dobu Velikonoc, i když je mnohými spojované s obdobím adventu. Zabořený v pohodlném sedadle jsem naslouchal známé recitaci v první části *Mesiáše*, která začíná řadou Izajášových proroctví o přicházejícím Králi, který nepokojnému a násilnému světu přinese pokoj a útěchu.

Zlověstnou změnu na počátku druhé části vycítí i posluchač, který není hudební znalec. Stále tíživější náladu zde Händel naznačil orchestrálními refrény v mollové tónině. Reakci světa na *Mesiáše* popisuje nepopsatelně smutný příběh druhé části. Händel se tu opírá o slova z 52. a 53. kapitoly Izajáše. Najednou vše na chvíli utichne a po dramatické pauze zazní bez hudebního doprovodu znepokojivá zpráva: „Nej-pohr-da-něj-ší a nej-o-po-vr-že-něj-ší – byl – z – li – dí.“ Zpěvák slabiky vyslovuje s takovou námahou, jakoby bylo nesmírně bolestivé tato dějinná fakta vyslovit. Za každou hudební frázi se ozve tísnivé echo houslí.

Na Golgotě visí dějiny mezi nebem a zemí. Té noci vzaly za své zářné naděje. *Mesiáš* visí na kříži mezi dvěma zloději a budí posměch, v lepším případě lítost. „Všichni, kteří mě vidí, posmívají se mi,“ zpívá tenor a potom, v nejbolestivějším okamžiku Händelova oratoria, dodává:

G. F. Händel

„Pohleďte a vizte, jestli bolest podobná bolesti mé, která je mi učiněna.“

A přesto není vše ztraceno! Tenor, který volal v nejhlubším zoufalství, přichází o pár taktů později v druhé části *Mesiáše* s prvním zábleskem naděje: „Nebo nenecháš duše mé v hrobě.“ Téměř ihned se celý sbor rozezní voláním radosti, protože porážka na Golgotě byla jen zdánlivou porážkou. Ukřižovaný nezůstal mrtvý. Vstal z mrtvých a přece jen je Králem slávy.

„Haleluja!“ zvolá sbor a hudba se vzedme do nepochybně nejslavnější části Händlova *Mesiáše* a do jedné z nejjásavějších hudebních pasáží, jaká kdy byla zkomponována. „Král králů a Pán pánů... panuje na věky věků.“ Sám skladatel k refrénu Haleluja řekl: „Myslel jsem si, že před sebou vidím celé nebe a samotného velikého Boha.“

Když v roce 1742 při londýnské premiéře slyšel refrén Haleluja král Jiří I., v úžasu povstal, jelikož se domníval,

že oratorium již dospělo k závěru. Čeho je ještě třeba? Vždyť Kristus vstal z mrtvých!

Tady ale Händlovo dílo nekončí, protože první a druhé části ještě něco chybí. Ježíš z Nazaretu zatím nesplnil všechny předpovědi proroků. „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi,“ volali andělé oznamující Ježíšovo narození.

Plní ale zemi od Ježíšova narození pokoj a dobro? Jistěže ne. Svět je plný nespravedlnosti, nemocí, neštěstí a podvodů.

Händlův Mesiáš proto nemůže končit refrémem Haleluja. Mesiáš přišel ve „slávě“ (1. část), zemřel a byl vzkříšen (2. část). Proč tedy svět zůstává v tak ubohém stavu? Třetí část se pokouší o odpověď. Po výjevech z Betléma a Golgoty přibližuje hudba obraz Ježíše jako svrchovaného Pána.

Stejně jako se velkopáteční tragédie změnila v triumf velikonoční neděle, budou jednou proměněny všechny války, násilí, nespravedlnost i smutek. Konečná odpověď nastane při Ježíšově druhém příchodu.

Starozákonní pisatelé se dívali nazpět k Bohu, který tolikrát projevil lásku svému lidu, a zároveň hleděli kupředu, do doby, kdy Bůh pošle svého Vysvoboditele. I my se díváme dvojím směrem. Ohlížíme se na Ježíšův pozemský život a vidíme v něm neklamný důkaz, že Bohu vesmíru na každém jednotlivci záleží, že mu nikdo není lhostejný. Vzhlížíme však také kupředu k zaslíbení jeho návratu.

Händlovo dílo končí třetí částí, scénou ze 4. a 5. kapitoly Zjevení. Tato pasáž je předzvěstí završení celých dějin. „Obětovanému Beránkovi patří všechna moc, bohatství, moudrost i síla, čest, sláva i dík... Prostě celý vesmír v mocném chvalozpěvu vyznává: Bohu na trůnu a Beránkovi díky, čest, sláva a moc na věky věků!“

Koncertní síní ještě dozníval zpěv westerminsterského chóru a já jsem se rozhlédl kolem sebe a položil si otázku: Kolik těchto vzdělaných Londýňanů, kteří tak aplaudují, rozumí tomuto poselství? Kolik z nich mu věří? Přitakají ještě tak první a druhé části, protože historická fakta nelze jen tak popřít. Třetí část je však pro mnohé kamenem úrazu.

Händel pochopil, že dějiny a civilizace nejsou tím, čím se zdají být. Dějiny bezpochyby prokázaly, že žádný výtvar lidské ruky nepřetrvává. Potřebujeme něco většího, někoho, kdo dějiny přesahuje. Potřebujeme Beránka, Beránka obětovaného před založením světa, Beránka obětovaného na Golgotě, který přišel se záchrannou operací. Ale potřebujeme také Beránka, který se vrátí na tuto zem, tentokrát ovšem jako Král králů a Pán pánů. Bůh jednal a přišel k lidem na tuto sténající planetu. On však bude jednat znovu a vrátí se v moci a slávě, aby ji obnovil do původní podoby.

Velkolepá hudba byla skutečnější než můj každodenní svět. Bylo mi, jako bych zahlédl shrnutí vesmírných dějin.

Odcházet jsem s obnovenou vírou.

*Philip Yancey
(podle knihy „Bible, kterou četl Ježíš“)*

Znamení doby 1/2009 • Vychází v březnu 2009

Dvakrát ročně vydává nakladatelství Advent-Orion
Roztocká 5, 160 00 Praha 6

Tel.: 233 321 621, 603 553 628

e-mail: expedice@adventorion.cz

www.adventorion.cz

Registrační číslo MK ČR E 5077, ISSN 0231-6439

Odpovědný redaktor: Jiří Drejnar

Grafická úprava: © Milena Švarcová, Josef Švarc

Foto a ilustrace: © Josef Švarc

Foto: archiv

Reprografické zpracování pro tisk:

Výtvarné studio Švarc Kolín

Vytiskla tiskárna ARTRON

Budoucí soused

Kdysi jsme si koupili v nějakém obchodě obraz Krista, jak klečí a modlí se u staré olivy.

Znalec umění by se nad ním ušklíbl, protože je to typické „krásné“ americké malování. Ale já nejsem takový estét, a tudíž se mi obraz líbí a mám ho pověšený v pracovně vedle svého psacího stolu.

Někdy si říkám, že bych ho měl raději sundat. To pokaždé, když se dostanu do situace, kdy jsem udělal něco, zač je mi trapné a zač se stydím sám před sebou. No a pohled na ten obraz mne k tomu ještě ubezpečí, že to všechno viděl i On.

Jenže On mi nic nevyčítá, jenom pořád klečí u olivy a modlí se.

Jindy mám zase radost, protože se mi něco povedlo, a říkám si, jak jsem to dobrý a hodný člověk. Prostě jen radost pohledět a poplácat po rameni. A když se na něj podívám, tak On zase klečí a modlí se.

Prostě ať dělám, co chci, On je pořád stejný.

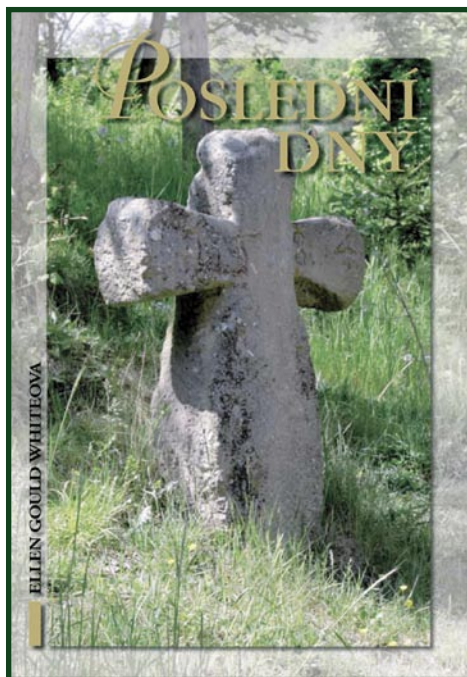
Ten obraz mě něco velmi podstatného naučil. Kristův vztah ke mně se nemění v závislosti na tom, co právě dělám.

Má mě úplně stejně rád, ať dělám něco špatného, nebo vynikajícího.

A úplně stejně rád mě bude mít i tehdy, až s ním budu jednou bydlet na stejné ulici v nebi.

A tak si už teď zvykám na svého budoucího souseda.

Bedřich Jetelina

Ellen Gould Whiteová

POSLEDNÍ DNY

Pokud vás zaujala tematika tohoto čísla Znamení doby a chtěli byste se více seznámit s velikonočním příběhem, kniha Poslední dny vám to dokonale umožní. Vtáhne vás do děje, který začíná v zahradě, kde se Ježíš na modlitbě připravoval na to, co ho čeká, a kde ho Jidáš zradil, pokračuje líčením hlavních velikonočních dnů – Velkého pátku a neděle zmrtvýchvstání, a končí po čtyřiceti dnech podivuhodným nanebevstoupením. Zvídavější čtenáři ocení dodatek o mesiášských proroctvích. Sto deset stránek stojí za to.

*Knihu je možné objednat v nakladatelství
Advent-Orion, Roztocká 5, Praha 6
www.adventorion.cz*

Velikonoční poselství

Zdá se mi,
že jen málokdy se setkáváme od srdce k srdci...
Zdá se mi,
že jen málokdy se naše monology změní v dialog.

Může za to ČAS
plynoucí příliš rychle,
nebo ŽIVOT,
který se nezastaví?

Nebo naše DOBA,
jejíž rytmus je nad naše chápání a někdy i síly?
Nebo MY sami?

Život, štěstí, i radost nám utíkají mezi prsty.

Velikonoce střídají Velikonoce a my
čím dál tím moudřejší a dospělejší se řítíme...
KAM?

Je někdo, kdo umí zastavit čas a říct to rázné „DOST!“,
které všechno změní.

Jsme to MY?
Jsem to JÁ?

Velikonoční chvíle, to je chvíle, kdy něco končí a něco nového začíná:
ze smrti – život, z bolesti – radost.
To je pravé poselství Velikonoc!

Na chvíli se ztišme, přemýšlejme
a nechme čas běžet mimo nás!